

- a) dicere P. titulus ordo si sit archiepiscopus vel episcopus C₂
 b) adoptari C₂   c) conscribitur C₂   d) est nota C₂
 e) magnificentiam C₂

Die Ars dictandi des Thomas von Capua.

21

quod prelatus scribens, preposito²¹ suo nomine²², debet scribere²³, dicere F₁ C₂
 De gratia, postea²⁴ debet²⁴ ponere suum titulum, i. e. nomen ec-
 clesie, ad quam noscitur titulatus, ord[inem]²⁵, si sit archiepis-
 copus, vel episcopus, sive²⁶ abbas, cleri mansuetud[inem]²⁵,
 quia debet dicere „licet indignus, quamvis²⁷ immeritus, etiam suffragantibus meritis“. Iste²⁸ quoque versiculus solet suo²⁹ loco
 laicis potentioribus adaptari, posito in³⁰ loco ecclesie laicalis³¹
 nomine dignitatis, et³² quod se³³ immeritos³⁴ non appellant³⁵.

(V2) 10. HIC DOCET¹, QUOD SALUTATIO SIT² DIVERSIMODE
ORDINANDA³.

Qualiter diversis modis salutatio debeat ordinari F₁ (f. 5.)

Et est⁴ notandum, quod magnus semper⁵ potest dicere Dei⁶
 gratia, nisi scribat summo pontifici vel regi, eo⁷ quod tunc⁸ hoc^F fehlt L₂
 possit et debeat humilitatis causa tacere⁹; nam summus pontifex
 nunquam ponit in suis litteris Dei gratia, sed¹⁰ quia imitator est
 humilis Christi¹¹, dicit¹²: „Innocentius¹³ episcopus, servus
 servorum Dei etc.“¹⁴. Et est¹⁵ notandum, quod mediocres
 vel¹⁶ minores persone non debent¹⁷ de se dicere Dei gratia, quia
 quodammodo¹⁸ hoc verbum arrogantium, vel dignitatem mag-
 nam¹⁹, vel magnificentiam²⁰ importare²¹ videtur²². Electus autem
 debet dicere ele se F₁ (f. 5.) arrog. magnam vel magnitudinem
 importare F₁

9, preposito C₂

21 posito W 1., Me., E. — 22 fehlt He. — 23 ponere He. — 24 debet ponere
 fehlt, titulum suum He. — 25 ordo . . . mansuetudo Hss. — 26 fehlt He. — 27 iste — immeritus fehlt M 1. — 28 etiam suo He. — 29 fehlt He.
 — 30 laicus verb. wie oben Me. — 31 tamen/immeritos se appellant He.
 — 32 est verb. wie oben W 2. — 33 meritos W 1., Me., M 1., B., E.; merito verb.
 zu meritos W 2. — 34 appellarent M 1., B. (Appellare C₂ f. 5.)

10.

docetur W 1. (I., T.), Me. (I., T.), M 1. (I.), B. (I.), E. (I., T.). — 2 est
 W 1. (T.), — 3 Rubr. fehlt. He.; Rubr. f. 1 eingetragen E. (T.). — 4 fehlt Me.
 notandum est W 2., M 1. — 5 potestas semper W 1., quoque semper M 1. —
 de se Dei He. — 7 et tunc debet hoc humilitatis He. — 8 hoc tunc W 1. —
 tangere verb. wie oben Me. — 10 et W 2. — 11 Christis verb. wie oben
 Me. — 12 dicet W 2., B. — 13 Honorius W 1.: N. (Me.), Nicolaus E., Gregorius
 W 2., M 1., B. — 14 Hier Abschnitt und Rubr. f. 1 W 1., Abschnitt u. Rubr.:
 „Quando dicenda Dei gratia“ He., vgl. Proemium I. A. 1. — 15 fehlt Me., B.,
 notandum est M 1. — 16 persone vel minores non He. — 17 debeat Me. — 18 hoc
 verbum quodammodo He. — 19 vel magnificentiam magnam importare W 1. —
 20 reportaret verb. wie oben, videtur erg. W 2. — 21 Hier Abschnitt u. Rubrum:
 „Qualiter scribetur in clero et extra“ He., vgl. Proemium I. A. 1.

N. B.
 manu scripto sei.
 vanda est f.
 Et eliam L₂
 et suis non su
 fragantibus mer
 its F₁
 et sine suff. C₂

hoc fehlt L₂
 possit et debeat
 spid mung. L₂
 V. pr. min. He L₂
 Alexander F₁
 + C₂

ad 14: L₂ fort. f. 5.
 T. v. Rubr. 1
 Qualiter scribatur
 monialibus extra
 clericum (N. mai
 ribus)

X) regi sed tamen causa L₂ clericalis sive hoc potest tacere, nam summis
 pontifex nunquam ponere. — 11 et aqua F₁
 regi tamen cum hoc n_o clericalis grata; summis tamen
 pontifex nunquam ponere. — 12 n_o C₂